

Handläggare
Yvonne Ekman Mohajerpour
Telefon: 08-50800817

Till
Förskolenämnden
2024-04-23

Betänkande - Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/253

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) till förskolenämnden för yttrande. Statens offentliga utredningar lämnade över betänkandet den 1 februari 2024 till departementet Landsbygds- och infrastruktur på Regeringskansliet. Utredningen har haft i uppgift att föreslå en ny och mer utvecklad inriktning för livsmedelsberedskapen, inklusive styrmedel för näringslivets medverkan. Förslagen i utredningen ska utgöra en del av det pågående arbetet att generellt stärka samhällets krigsberedskap och det civila försvaret.

Förvaltningen bedömer att utredningens förslag skulle ha en positiv inverkan på den nationella livsmedelsberedskapen, men även i förlängningen på beredskapen för kris och höjd beredskap i sin helhet. Förvaltningen ställer sig dock frågande kring tillhandahållandet av livsmedel i beredskapssyften med anledning av de svårigheter som uppmärksammas i den rådande livsmedelssituation som staden befinner sig i.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) till förskolenämnden för yttrande senast 2024-04-25. Ärendet har även remitterats Stadsledningskontoret, Miljö- och hälsoskyddsämnden, Servicenämnden, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd samt till Rådet för Agenda 2030.

Ärendet

Betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) framhåller behovet av en förnyad livsmedelsberedskap som bygger på och tar höjd för morgondagens utmaningar. Målet är att upprätthålla den inre marknaden och handeln. Då det i Sverige under decennier saknats en nationell övergripande planering för livsmedelsberedskapen samt att det politiska säkerhetsläget försämrats, lämnas flera förslag i utredningen som bedöms kunna genomföras under nästkommande totalförsvarsbeslutsperiod.

Utredningens förslag sammanfattas under följande rubriker.

- *Mål för livsmedelsberedskap*
Livsmedelsberedskapen ska säkerställa att befolkningen har tillgång till nödvändigt livsmedel vid en allvarlig störning.
- *Lokal kraftsamling för befolkningens*
Myndigheten för samhällsskydd (MSB) och Livsmedelsverket uppdras att förbereda befolkningen på situationer med livsmedelsbrist.
- *Tydlig nationell inriktning och samordning*
Livsmedelsverkets roll förtydligas genom ett uttalat ansvar för att leda och samordna arbetet att upprätthålla livsmedelsförsörjningen.
- *Ett motståndskraftigt livsmedelssystem*
Livsmedelsverket uppdras att utreda behovet av att införa föreskrifter om skyddsåtgärder för vissa verksamheter inom livsmedelsförsörjningen.
- *Stärkt förmåga att hantera allvarliga störningar*
Ett regelverk om beredskapslagring inom jordbruksområdet bör införas och Livsmedelsverket föreslås få ansvaret för att ombesörja beredskapslagring.
- *Livsmedelsberedskap ska finansieras via stadsbudgeten*
Utredningens förslag, som syftar till att stärka samhällets krisberedskap och det civila försvaret, föreslås finansieras via stadsbudgeten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning. Samverkan har skett med de fackliga organisationerna den 15 april 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 17 april 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att flera av förslagen som återfinns i utredningen kan bidra till att livsmedelsberedskapen generellt ökar i Sverige.

I förslag till ny lag om livsmedelsberedskap framhålls kommuners utökade ansvar under följande rubriker:

- Förberedelser inför allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen
- Åtgärder vid allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen
- Vägledning och uppföljning
- Information

Dessa fyra rubriker och dess paragrafer anser förvaltningen som heltäckande avseende de förberedelser vilka behöver vidtas inför en eventuell störning i livsmedelsförsörjningen (inom kommunens geografiska område).

Dock anser förvaltningen att det finns behov av tydligare direktiv kring tillhandahållandet av dessa livsmedel. I lagförslaget anges att ”Vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen eller en överhängande risk för en sådan störning i kommunen ska kommunen utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen.” Staden är vid inköp beroende av upphandlandade leverantörer, vilka i dagsläget har svårigheter att tillhandahålla de varor som efterfrågas för uppbyggnaden av krislager i kommunala verksamheter.

Då denna förutsättning råder i fredstid kan det innebära utökade svårigheter vid en störning i livsmedelsförsörjningen i en kris eller vid höjd beredskap. Därmed önskas tydligare direktiv kring varifrån livsmedel, som behövs för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel, skulle kunna komma från. Ansvaret bör förslagsvis åläggas Jordbruksverket eller Livsmedelsverket enligt de lagförslag som presenteras i utredningen, alternativt tydliggöras i de uppdrag som föreslås i lagförslagen.

I utredningen framhålls att ”Staden, regioner och kommuner bör bedriva ett systematiskt arbete i syfte att upprätthålla måltidsverksamheter även under allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen.” Behovet av en övergripande styrning och strategisk samordning samt en tydlig systematik i arbetet anser förvaltningen vara viktiga framgångsfaktorer för att uppnå goda resultat.

Sammantaget välkomnar förskolenämnden utredningens förslag och anser att förslagen som framförs kan komma att stärka Sveriges, och i förlängningen stadens livsmedelsberedskap vid kris och höjd beredskap.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Anna Moore
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

1. Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör
Anna Moore, Avdelningschef

Datum

2024-04-08
2024-04-07